

Településfejlesztési konceptió és program Mosonszolnok

Konceptió és Program

2008. november

Településfejlesztési Koncepció és Program Mosonszolnok

Településfejlesztési koncepció és program

Koncepció és program

Mosonszolnok

2008. november

Készítette:

Mosonszolnok Község részére,

a település kezdeményezése alapján,

a mosonszolnoki lakosokkal egyetértésben,

az Agrár Európa Kft.

Munkánk a helyes irány!

Munkánk a helyes irány!

Településfejlesztési Konceptió és Program Mosonszolnok

Tartalomjegyzék

1. PRIORITÁSOK, KONCEPCIÓ, A FEJLESZTÉS FŐ IRÁNYAI	4
2. PROGRAM	12
1. TÁRSADALMI KAPCSOLATOK ERŐSÍTÉSE – LAKOSSÁGMEGTARTÓ ÉS –VONZÓ KÉPESSÉG FOKOZÁSA....	12
2. TURIZMUSFEJLESZTÉS	18
3. GAZDASÁGFEJLESZTÉS	22
3. LEHETSÉGES KÜLSŐ PÉNZÜGYI FORRÁSOK A PROJEKTEK MEGVALÓSÍTÁSA SORÁN.....	28

1. Prioritások, koncepció, a fejlesztés fő irányai

A mosonszolnoki fejlesztési koncepció és program központi eleme a helyi életkörülmények javítása, elsődlegesen a társadalmi érintkezési lehetőségek és a települési környezet fejlesztésén keresztül.

A település középtávú jövőképe:

Mosonszolnokon az anyagi boldogulás mellett önszerveződésen alapuló, a jól működő helyi intézmények és szervezetek segítségével aktív kulturális élet zajlik, mely kiterjed a hagyományos értékek és a települési környezet megóvására, erősíti a települési társadalom összetartását, ezzel megfelelő életkörülményeket biztosít a növekvő számú lakosságnak, és egyedi vonzerőt jelent az ide letelepedni vágyók és elsősorban a kerékpáros és sportturizmus terén a turisták számára.

A fejlesztési program központi témájaként a **fiatalok** szerepelnek, vagyis az egyes programpontok alatt, a fejlesztési program és az azon keresztül megvalósított projektek különös figyelemmel foglalkozzanak a fiatalokkal, a konkrét tevékenység fiatalokra történő hatásával, mivel az alapvető mikrotársadalmi probléma hosszú távú megoldása ezen társadalmi csoport megtartásán alapul.

Prioritások:

1. Társadalmi kapcsolatok erősítése – lakosságmegtartó és –vonzó képesség fokozása

A fejlesztési koncepció összeállítása során ez a terület volt az, amelyre vonatkozóan legtöbb és legerősebb inputot kaptuk, leginkább a gyengeségek és a veszélyek témakörökben. A vidéki lakosságmegtartó-képesség gyengülése országos jelenség.

Az 1. prioritás keretében a fő, stratégiai cél a település lakosságszámának szinten tartása, vagy lehetőség szerint növelése. Ennek eszköze a települési lakosságmegtartó-képesség fokozása, erősen építve a helyi hagyományokra, természeti környezetre, a jól működő intézményrendszerre.

A lakosságmegtartó képesség stratégiai célt az alábbi operatív célok alkotják:

- a helyi általános iskolai képzés helyzetének javítása
- a lakóközösség fejlesztése
- a lakókörnyezet fejlesztése

A lakosságmegtartó képesség fokozását szolgálja a település-specifikus gazdaságfejlesztés, amelyen keresztül a családok anyagi jóléte erősödik.

A közösségfejlesztés integráns része a társadalmi kapcsolatok erősítésének, hiszen ez lehetővé teszi a heterogén háttérrel rendelkező lakosság közös cél-megfogalmazását, és megteremti annak elérésének alapját.

Mindezek mellett a társadalmi kapcsolatok erősítése alapvető a Turizmusfejlesztés prioritás tekintetében, hiszen a turizmus ágazatot jellege miatt azt egy Mosonszolnok méretű településen csak a szolgáltatók és a programszervezők egyetértő munkája alapján lehet működtetni.

2. Turizmusfejlesztés

A helyi adottságok közül a fejlesztés alapja a természeti környezet, ennek helyi gazdasági eredménnyé való formálása pedig a turizmus. Az ebben a szektorban tevékenykedő vállalkozások nem csak a saját gazdasági eredményeiket javítják a fejlesztések által, hanem közvetve azokat a kiszolgáló egységeket is, amelyek a turisták mindennapi (pl. étel-miszer), illetve különleges (pl. kulturális események) igényeit szolgálják ki.

A turizmusfejlesztés stratégiai célt az alábbi operatív célok elérése szolgálja:

- a turizmus tárgyi eszközrendszerének fejlesztése
- turizmus szolgáltatások fejlesztése (a vonzerő megteremtése)

Mivel a településen jelentős látogatói kört vonzó látnivaló nincs, ezért azt meg kell teremteni. Erre jó lehetőséget biztosítanak a jelenleg rendelkezésre álló, korszerű, jól felszerelt sportcsarnok, a horgászatra alkalmas felszíni víz (bányató), a sport terén aktív civil szerveződések, a sportturizmus komplex fejlesztésbe illeszkedő különleges, nagyméretű játékokkal felszerelt játszótér, és egyik legfontosabb tényezőként az önkormányzat sportturizmus fejlesztése iránti elkötelezettsége. A kerékpáros turizmus fejlesztéséhez adott a közeli magyar-osztrák határátkelőhely, illetve azt lehetővé teszi (a majdani kerékpárút kiépítéséig) a viszonylag forgalommentes közút a határátkelőhelyig.

Településfejlesztési Konceptió és Program Mosonszolnok

A turizmus-fejlesztés kiemelt ága Mosonszolnokon a sportturizmus, illetve a kerékpáros turizmus.

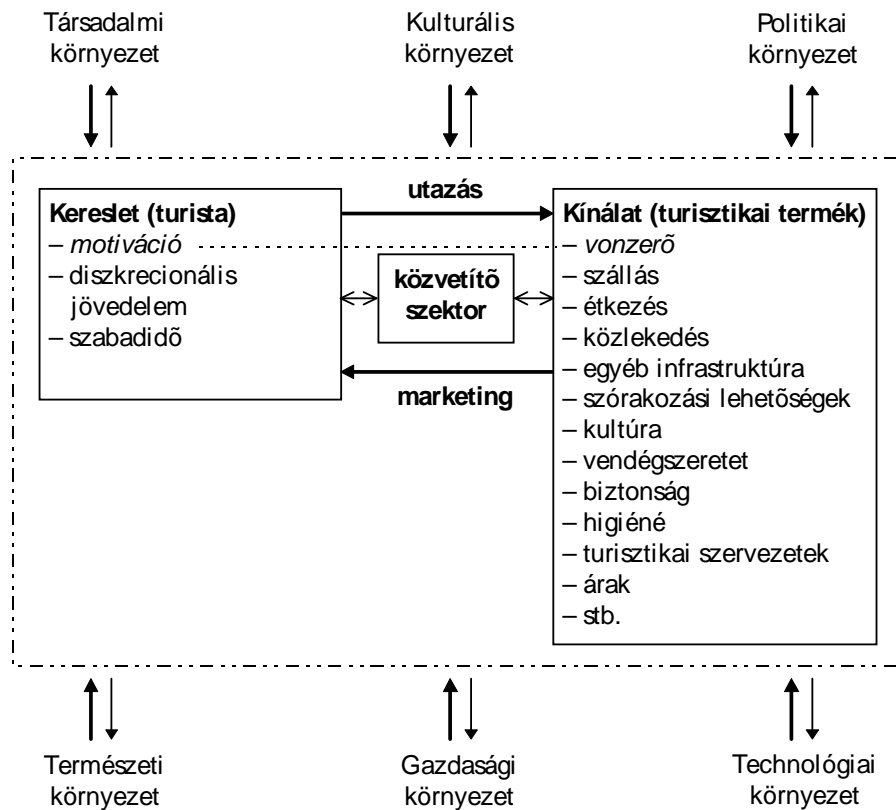
A turizmusfejlesztés lehetősége a tájház kialakítása, illetve a korábban létező szélmalom újra felépítése.

A sportturizmus mellett a természeti adottságok lehetővé teszik a természeti turizmus fejlesztését, pl. madárvárta, túzokles kialakítását.

A turizmusfejlesztés mindenképpen fenntartható módon kell, hogy megvalósuljon, tekintettel a természeti környezet megővésére, hiszen az az egyik fő erőforrása a turizmus fejlesztésének.

A fenntartható turizmussal kapcsolatos legfontosabb hazai dokumentum a **Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia** (MTH 2005), amelyben definícióként az alábbiak kerültek megfogalmazásra:

„A fenntartható turisztikai fejlesztés a környezeti, társadalmi és gazdasági hatások pozitív mérlegére törekszik. Lehetővé teszi az erőforrások olyan módon történő kezelését, amely folytán az emberiség kielégítheti gazdasági, társadalmi és esztétikai igényeit, ugyanakkor megőrizheti az alapvető ökológiai folyamatokat, a biológiai változatosságot és az életet fenntartó rendszereket, valamint a különböző népek és csoportok kulturális integritását is. A fenntartható turizmus egy olyan szemléletmód, amely az egész turisztikai ágazatra érvényes.”

3. Gazdaságfejlesztés

A helyi gazdaság fejlesztésének a turizmus, mint szolgáltatási kör is része, de annak kiemelt megjelenítését fontosnak éreztük a helyi adottságok miatt (a lényegében nem létező települési turizmus terén a környezeti adottságok turizmus-kínálat teremtésére és kidolgozására adnak lehetőséget, illetve a jól működtetett turizmus, a jellegéből adódóan sok helyi vállalkozásnak jelenthet bevételt).

Emellett a helyi gazdaság fejlesztése általánosabb értelemben is mindenképpen fontos feladat, hiszen a helyben lévő munkahelyek azzal a hozzáadott értékkel rendelkeznek a munkavállalókra nézve, hogy jobb időgazdálkodást tudnak folytatni, erősebben kötődnek a településükhöz, a helyben való dolgozás esetén nagyobb a valószínűsége, hogy a megkeresett pénzt is helyben költik el, ami a helyi gazdaság további erősítését jelenti.

A gazdaságfejlesztés stratégiai célt szolgáló operatív célok:

- a munkahelyek stabilitásához való hozzájárulás
- a munkaadók, munkavállalók információ-ellátottságának fejlesztése
- az önkormányzat saját pénzügyi stabilitásának gazdasági megalapozása

Településfejlesztési Konceptió és Program Mosonszolnok

A helyi gazdaság fejlesztése Mosonszolnokon abból a szempontból is figyelemre méltó, hogy a jelen kedvező helyi adó bevételek befizetői erős egyensúlytalanságot mutatnak, a nagy befizetők közül 2 nemzetközi ipari üzem, amely ugyan –a végfelhasználókat tekintve - hosszú garancia-idejű termékeket gyárt, de a mostani nemzetközi gazdasági környezetben az ezekben a gyárakban folyó összeszerelési tevékenységek telephely-választása a szakmai hozzáértés mellett költség-alapon történik, és adott esetben a gyárak elköltözhetnek, a magas helyiadó-bevétel jelentősen csökken. Erre a helyzetre az önkormányzatnak fel kell készülnie, a helyi gazdaság diverzifikálásának ösztönzésén keresztül. A helyi gazdaság diverzifikálásának ösztönzése lehetővé teszi a jelenleg hiánytevékenységként megjelölt ágazatok (pl. helyi építőipari vállalkozók) preferálását.

A helyi gazdaság fejlesztésének fontos eszköze, lehetősége inkubátorház kialakítása, illetve olyan típusú szolgáltatóház megteremtése, amely a vállalkozások indításának/működtetésének költségeit csökkenti, illetve a vállalkozások működtetését segíti.

A gazdaságfejlesztés témakörébe tartozik a mezőgazdaság fejlesztése, amit Mosonszolnokon nem érzünk külön prioritásként kezelendő területnek, a helyi termelési illetve állattenyésztési adottságok és lehetőségek miatt. Mindezek mellett a jelen időszakban az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program nagy hangsúlyt fektet a mezőgazdasági vállalkozások termelés technológiájának fejlesztésére.

A stratégiai célok elérése, az ahhoz való közelítés az egyes programpontok, intézkedések megvalósításán keresztül vezet. Ezekben a helyi gazdaság, közélet szereplőinek eltérő, de egyaránt fontos feladataik vannak.

Az **önkormányzat** egyrészt a saját gazdasági tevékenységeinek kialakítása, koordinálása révén kapcsolódik be a program megvalósításába. Másrészt, mivel a település viszonylag kicsi, és a vezetői általánosan elfogadottan, tekintélynek örvendenek, szerves vezető, ösztönző, konzultációs szerepet is kell vállalniuk a fejlesztési ötletek kialakítása terén. Erre jó példákkal rendelkezik a település, hiszen végzett és végez projekt-gyűjtő tevékenységet. Ezt középtávon mindenképpen folytatnia javasolt.

A **civil szervezetek** is hasonló szerepet tölthetnek be, a saját maguk által megszólított csoport tagjai között, amellyel, hogy maguk is terveznek és kiviteleznek különféle projekteket.

A **helyi vállalkozók**, vállalkozások ebben a folyamatban, rendszerben csak beruházó szerepet vállalnak, és véleményünk szerint, vállalhatnak fel.

Eltérő stratégiákat támogató helyzetek

Offenzív stratégiát támogató helyzetek

Erősségek és lehetőségek

Erősség: a település biztonságos anyagi helyzetben van

Lehetőség: van az idősotthonra létező lakossági igény

Eredmény: az idősotthon megvalósításának vizsgálata

Erősség: város közelsége

Lehetőség: érdeklődés növekedése a speciális turizmus-ágakban

Eredmény: a helyi adottságokra épülő, speciális turizmus-ágak szolgáltatásainak kifejlesztése

Erősség: van egy korszerű, jól felszerelt intézményi háttér (pl. műv. Ház, iskola, eü intézmények)

Lehetőség: meglévő civil szervezetek

Eredmény: a civil szervezetek rendezvényeinek fejlesztése

Erősség: fejlett gépesített növénytermesztés

Lehetőség: támogatási források az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programban

Eredmény: a mezőgazdasági termelés technológiai színvonalának folyamatos szintentartása

Váltás-orientált stratégiát támogató helyzetek

Gyengeségek és lehetőségek

Gyengeség: 14 év feletti fiatalok igényes szórakozási lehetőségeinek hiánya, ifjúság nincs összefogva (programok, ilyen téren mozgó civil szervezetek hiánya)

Lehetőség: biztos anyagi háttér a falu mögött – EU-s döntés miatt helyi adóalap biztosított hosszú távon

Eredmény: kornak megfelelő szórakozási lehetőségek kialakításának önkormányzati ösztönzése

Gyengeség: kevés gyerek jár ide iskolába

Településfejlesztési Konceptió és Program Mosonszolnok

Lehetőség: biztos anyagi háttér a falu mögött – EU-s döntés miatt helyi adóalap biztosított hosszú távon

Eredmény: anyagi támogatás a helyben tanuló diákoknak

Gyengeség: nincs szakképzett, az idősotthon vezetésére alkalmas vezető helyben

Lehetőség: van rá lakossági igény

Eredmény: szakképzett vezető keresése, alkalmazása

Gyengeség: nincs turisztikai látványosság

Lehetőség: kistérségi kapcsolatok

Eredmény: a társtelepülések jó gyakorlatának feltérképezése, a használható ötletek adaptálása

Diverzifikált stratégiát támogató helyzetek

Erősségek és veszélyek

Erősségek: a település biztonságos anyagi helyzetben van

Veszélyek: a gyárak megváltoztathatják termelési profiljukat, el is költözhetnek olcsóbb munkaerő miatt

Eredmény: települési saját bevételi források kialakítása, a helyi gazdaság diverzifikációjának önkormányzati ösztönzése

Erősségek: az önkormányzatnak van elvi döntése, hogy foglalkozik a szociális otthon kérdésével

Veszélyek: nem biztos az állami finanszírozás

Eredmény: megfelelő előtanulmányok összeállítása, problémaelemzés, rizikómenedzsment kidolgozása

Erősségek: van egy korszerű, jól felszerelt intézményi háttér (pl. műv. Ház, iskola, eü intézmények)

Veszélyek: fiatalok szórakozási kultúrája megváltozott

Eredmény: a fiatalok bevonása a szórakozási lehetőségek kialakításába

Erősségek: a település biztonságos anyagi helyzetben van

Veszélyek: lehet, hogy a kerékpárút elkerüli a falut

Eredmény: alternatív kerékpárút-lehetőségek kidolgozása, megvalósítása

Defenzív stratégiát támogató helyzetek

Gyengeségek és veszélyek

Gyengeség: nincs szakképzett, az idősothton vezetésére alkalmas vezető helyben

Veszély: közeli települések hasonló terve

Eredmény: koordináció a közeli településekkel az idősothton kérdésében

Gyengeség: levegőszennyezés – ipar

Veszély: környezetkárosító vegyszerek további használata

Eredmény: a környezetvédelmi előírások betartatása, improduktív beruházások esetén önkormányzati koordináció a probléma megoldása érdekében

Gyengeség: népi szokások hiánya

Veszély: idegenforgalomnak nincsen hagyománya

Eredmény: nem népi szokásokon alapuló turizmus-ágak fejlesztése

Gyengeség: a falu gyökértelen, betelepített

Veszély: nincs homogén kulturális hagyomány

Eredmény: közösségfejlesztő akciók lebonyolítása, akár települési beruházáshoz kapcsolódóan

2. Program

1. Társadalmi kapcsolatok erősítése – lakosságmegtartó és –vonzó képesség fokozása

1.1 A település gyermekmegtartó képességének erősítése

Leírás: Mosonszolnok nagy problémája a helyi 8 osztályos iskola megléte ellenére a gyermekek átíratása Mosonmagyaróvár iskoláiba. Ez egyrészt megnehezíti az iskola fenntartását, másrészt csökkenti a falu későbbi lakosságmegtartó képességét, mert amelyik gyerek nem helyben jár iskolába, az nem fog kötődni a településhez nagyobb korában sem.

Az intézkedés keretében anyagilag, illetve információval lehet ösztönözni a szülőket a gyermek helyben történő iskoláztatására. Ebbe az irányba az önkormányzat már elindult, hiszen a helyben tanulók ingyen kapják a tankönyvcsomagot.

Az intézkedés lehetséges alintézkedései, a települési szereplőkkel történt egyeztetések alapján:

- 1.1.1 Anyagi támogatás a gyermekét helyben taníttató szülőnek.
- 1.1.2 A helyi ismeretfejlesztési lehetőségek számának növelése
- 1.1.3 A tanár-szülő partnerség erősítése
- 1.1.4 Törekedni arra, hogy már az első gyermeket se vigyék el a faluból
- 1.1.5 Az iskola képzési színvonalának folyamatos javítása
- 1.1.6 Az úszás-oktatás megszervezése
- 1.1.7 A pedagógusok tréningje
- 1.1.8 Tájékoztatás a más településre járás veszélyeiről
- 1.1.9 Az iskola kommunikációjának erősítése, elsősorban az elért sikerekről tájékoztatni a szülőket
- 1.1.10 A potenciális választható középiskolák kiváncsi szintjének megismerése
- 1.1.11 Erősíteni a gyermekekben a tudás megszerzése iránti motivációt – ebben kérni a szülők partnerségét, ösztönözni a szülőket a tudás elismerésére
- 1.1.12 Nyelvtanulási lehetőség diverzifikálása
- 1.1.13 Az elvitt gyermekek esetében pontos képet alkotni az elvitel okairól, amennyiben az a helyi iskola által befolyásolható, speciális akciót kidolgozni a hasonló esetek elkerülése érdekében

Kivitelezésben érintett: önkormányzat, iskola, pedagógusok, szülők

Ajánlott időtáv: folyamatos

Finanszírozás: önkormányzat, iskola

Mutatórendszer, értékelés: A helyi oktatásba visszahozott gyermekek száma.
A megtartott gyermekek száma.
Az elvitt gyermekek számának változása.

1.2 Szociális ellátórendszer fejlesztése

Leírás: Az egyeztetések során a megjelentek erős hangsúlyt fektettek a szociális ellátórendszer fejlesztésére, ebbe értve elsősorban az idősek otthonának kialakítását. Ezzel kapcsolatban merült fel érvként a létező lakossági igény, illetve az önkormányzat kedvező pénzügyi helyzete, amely hozzásegít a megvalósításhoz. Ellenérvként jelentkezett a környező települések esetleges ezirányú fejlesztése, a bizonytalan állami finanszírozás, a meg nem lévő ingatlan, illetve a szakképzett potenciális vezető hiánya.

Javaslatunkban az intézkedés keretein belül, a sok és súlyos ellenérvre tekintettel, javasoljuk az idősek otthona létesítésének csak erre a témára irányuló, mélyebb elemzését, a problémafeltárást, a megalapozott kockázatelemzést.

Mindazonáltal, amennyiben ennek az elemzésnek pozitív lenne a végeredménye, és azt javasolja, hogy létesítsenek idősek otthonát, ezzel párhuzamosan jelentetjük meg az alábbi javaslatainkat:

- 1.2.1 Napközi rendszerű idősek otthona kialakítása
- 1.2.2 Az idősek otthonával párhuzamosan a látogatáson alapuló szociális hálózat megerősítése
- 1.2.3 A segítő szolgálat megerősítése (a szociális hálózat tevékenységén túlmutatóan – pl. ház körüli fizikai munkák elvégzése)
- 1.2.4 Bölcsőde létrehozása
- 1.2.5 A helyi vállalkozások valamikori szociális, társadalmi találkozási hely funkciójának kialakítása, ennek ösztönzése
- 1.2.6 Alapítvány létrehozása, amely hozzájárul a bizonytalan állami források elapadása esetén a szociális ellátó rendszer fenntartáshoz
- 1.2.7 A szükséges egészségügyi, egészségfenntartó szolgáltatások megtelepítésének infrastrukturális ösztönzése

Kivitelezésben érintett: önkormányzat

Ajánlott időtáv: folyamatos

Finanszírozás: pályázat, vállalkozói befektetés, állami támogatás, önkormányzat,

Mutatórendszer, értékelés: A szociális ellátórendszerben ellátottak száma.
A segítő szolgálat keretei között ellátottak száma.
Régi-új típusú társadalmi találkozási pontok száma.

1.3 Faluképfejlesztés

Leírás: A településkép folyamatos fejlesztése kívánatos a turizmus vonzóképeség kifejlesztése érdekében. Ezt a munkát az önkormányzat a kedvező helyiadó-bevételi helyzetéből adódóan évek óta hatékonyan végzi. Ami miatt intézkedésként szerepeltetjük a jelen fejlesztési programban, az a tevékenység általánosság szükségessége, másrészt az Új Magyarország Vidékfejlesztési program megníló jogcímei vissza nem térítendő külső forrásként segítik ezeket a beruházásokat, mind a védett, mind a védettség alatt nem álló épületek, településrészek és közterületek tekintetében.

Kivitelezésben érintett: önkormányzat

Ajánlott időtáv: folyamatos

Finanszírozás: pályázat, vállalkozói befektetés, állami támogatás, önkormányzat,

Mutatórendszer, értékelés: Felújított épületek, megújított közterek száma.
Pályázatokban megszerzett forrás összege.
Pályázati forrás aránya az összes beruházási költségből.

1.4 Természetvédelem, környezetvédelem

1.4.1 Környezetvédelmi fejlesztések, beruházások

Leírás: Mosonszolnokon hagyománya van a megújuló energiaforrások használatának, és a használat népszerűsítésének. Ezt a tevékenységet javasoljuk folytatni az intézkedés kereteiben.

Településfejlesztési Konceptió és Program Mosonszolnok

A környezetvédelmi beruházások területén további fejlesztési terület a hulladékudvar kiépítése (mikrotérségi hulladéklerakó), illetve a szelektív hulladékgyűjtő szigetek kialakítása, valamint a korábbi (illegális) hulladéklerakók rekultiválása, illetve a szerves hulladék komposztálása.

Kivitelezésben érintett: önkormányzat, lakosság, Rekultív Kft

Ajánlott időtáv: folyamatos

Finanszírozás: önkormányzat, lakosság, pályázatok

Mutatórendszer, értékelés: A kialakított hulladékgyűjtő szigetek száma
Felszámolt, rekultivált hulladéklerakók száma

1.4.2 A természetvédelem/környezetvédelem oktatásba való beépítése

Leírás: A természetvédelem/környezetvédelem akkor lehet hosszú távon fenntartható tevékenység, ha az beépül a lakosság mindennapi gondolkodásába. Az ismeretek befogadására legfogékonyabbak a gyermekek, akik mintegy multiplikátorként terjesztik is ezen ismereteket szüleik és egymás felé, valamint viszonylag könnyű őket elkötelezetté tenni, folyamatosan erősíteni bennük a természetvédelem fontosságát. Mosonszolnokon hagyománya van a megújuló energiaforrások használatának. Ezt a témakört javasoljuk beépíteni a gyermekek foglalkozásaiba, kiegészítve a hulladékkal kapcsolatos kérdésekkel, ezáltal hosszú távra teremthető meg a természeti környezethez való pozitív viszony.

Célcsoport: a mosonszolnoki tanulók

Kivitelezésben érintett: önkormányzat, tanítók, FHNP, Rekultív Kft.

Ajánlott időtáv: folyamatos, a képzésbe való beépítés kezdete 2009/2010-es tanév.

Finanszírozás: iskola, pályázatok, önkormányzat, FHNP, Rekultív Kft

Mutatórendszer, értékelés: Természetvédelmi akciók gyermekek számára évente
A természetvédelemmel kapcsolatos képzésekben résztvevő tanulók száma évente
A természetvédelemhez kapcsolódó, gyermekek számára szervezett közösségi rendezvények évente (pl. természetvédelmi verseny, környezetismereti verseny)
A természetvédelmi oktatással kapcsolatos média-megjelenések száma évente.

1.5 Közösségfejlesztés

1.5.1 A lakosságot célzó rendezvények

Leírás: Közösségtudat fejlesztése, a helyi értékek védelme, hagyományokra alapuló, illetve újdonságnak számító rendezvényötletek kivitelezése. A rendezvények körébe beleértjük egyes lakossági csoportok által közösen kivitelezett projekteket, kiemelten azokat, amelyek közvetlenül a faluhoz, mint közös élettérhez kapcsolódnak. Azokat a rendezvényeket értjük e tevékenységek alatt, amelyek elsősorban nem turistacsalogatóak, hanem „belső” akciók.

A rendezvények alatt nem csak az egyszeri, rövid idejű megmozdulásokat értjük, hanem az éven át húzódó sorozatokat is, amelyek egyrészt a helyi életkörülményekre vannak jó hatással, másrészt a település vonzerejét növelik, pl. Mosonszolnok virágosítása, a település legszebb utcája, az év ünnepeihez kapcsolódva az utcák versenye, melyik tudott az ünnephez legjobban illő ízléses utcai dekorációt kialakítani. Ezáltal fejlődne a település arculata is. Ezen rendezvények eredménye akár turistacsalogató látványosság is lehet.

Célcsoport: lakosság, civil szervezetek

Kivitelezésben érintett: önkormányzat, civil szervezetek, egyházak,

Ajánlott időtáv: a rendezvények tekintetében folyamatos

Finanszírozás: rendezvények esetében civil szervezetek bevételei, adományozók, pályázatok, önkormányzat

Mutatórendszer, értékelés: Közösségfejlesztő rendezvények száma évente
A közösségfejlesztő rendezvények résztvevőinek száma.
A rendezvények szervezésében résztvevő szervezetek, személyek rendezvényenkénti átlagos száma.

1.5.2 A régiós kapcsolatok erősítése

Leírás: Mosonszolnok történelméből adódóan egyrészt személyeken keresztüli kapcsolat fűzi határokon belüli és határokon túli településekhez, másrészt feleleveníthető és közösségformáló erőként felhasználható történelmi hagyományai vannak, pl. az évi rendszeres zarándoklat Boldogasszonyba. Ezen kapcsolatok az új határátkelők megnyitásával, illetve a schengeni-övezethez való csatlakozás miatt a határok

Településfejlesztési Konceptió és Program Mosonszolnok

megnyitásával intenzívebbé tehetőek (svábok, németajkúak, illetve a Csallóköz, Felvidék felé), és a település lakosainak különböző célcsoportjaira „szabhatóak”, illetve esetlegesen turista-csalogató rendezvényre tehetőek. Értjük ezalatt pl. a nyári „gyermekcserét”, közös ünnepeket, a hasonló adottságú csoportok közös rendezvényeit (pl. zenekar, tánc csoport, nyugdíjasklub, énekkar, egyházak).

Célcsoport: lakosság, civil szervezetek, vállalkozások, önkormányzati alkalmazottak, tanulók, tanárok, nyugdíjasok, különböző tevékenységek művelői által alakított csoportok.

Kivitelezésben érintett: önkormányzat, vállalkozások, civil szervezetek, egyéni lakosok

Ajánlott időtáv: folyamatos

Finanszírozás: pályázatok, önkormányzat, támogatók, önkéntes nem közvetlen pénzügyi hozzájárulás

Mutatórendszer, értékelés: A látogatások száma évente.
Közös akciók évente.
A közös akciókba bevont csoportok száma.
A közös akciókba bevont mosonszolnoki lakosok száma.

1.5.3 A közösségfejlesztés megalapozása az iskolában – hagyományaink

Leírás: A településhez való kötődés szintén gyermekkorban alapozható meg különösen eredményesen. Ennek a fejlesztési terv keretei közötti eszköze a néphagyományok ismertetése, annak játékos formában történő újra-játszása, a mezőgazdasági termelés jelentőségének megtapasztalása, a mosonszolnoki épített örökség, illetve a sajátos történelmi múlt ismertetése. Mindezek a tanulók helyi ismereteit gyarapítják, megalapozva a helyi elkötelezettségüket.

Célcsoport: a mosonszolnoki tanulók.

Kivitelezésben érintett: iskola, civil szervezetek, önkormányzat

Ajánlott időtáv: előkészítés 2008, bevezetés 2009/2010-es tanév.

Finanszírozás: iskola, önkormányzat, civil szervezetek, pályázat, támogatók

Mutatórendszer, értékelés: A képzésben résztvevő tanulók száma
A képzés keretében szervezett rendezvények, látogatások, találkozók

A rendezvényekre vonatkozó média-, illetve közösségi megjelenések száma

2. Turizmusfejlesztés

2.1 Turizmus attrakciók kínálatának megteremtése

Leírás: Mosonszolnok területén a jelenkori értelmezés szerint nincs jelentős turisztikai vonzerő. Szakértői vélemények szerint az ilyen területeken sem kell elvetni a turizmust, mint jövedelemtermelő ágazatot. Megfelelő ötlettel ki lehet alakítani turistavonzó helyeket, rendezvényeket, attrakciókat. Ezeket természetesen megfelelően alapos előzetes tanulmányokkal kell értékelni, feltárni a tényleges lehetőségeket, a források optimális felhasználása érdekében.

A turizmus vonzerők kialakítása terén központi cél a sportturizmus kínálatának kialakítása, fejlesztése. Ennek fontos erőforrása a korszerű sportcsarnok, a kialakult sportesemény-szervezési gyakorlat.

A kerékpáros turizmus vonatkozásában az erre az ágra vonatkozó szolgáltatások kialakítását tartjuk elsősorban fontosnak.

A turizmus látnivalók megteremtésébe értjük a tájház kialakítását az erre rendelkezésre álló épületben, illetve a szélmalom újra-építését.

A természeti környezetre alapozott természetmegfigyelő turizmus is kifejleszthető lehetősége Mosonszolnoknak.

A meglévő játszótér a nagyméretű játékokkal erős térségi vonzerő, hosszú távon élményparkká fejleszthető.

Célcsoport: turisták

Kivitelezésben érintett: vállalkozások, önkormányzat, civil szervezetek

Ajánlott időtáv: folyamatosan

Finanszírozás: vállalkozói befektetés, pályázatok

Mutatórendszer, értékelés: Kezdeményezett elképzelések száma.
Megvalósult elképzelések száma

Az attrakció kiépítése során felhasznált helyi adottságok száma.

Az egyes kiépített turizmus-típusok vendégforgalma

2.2 Rendezvények

Leírás: A jól megszervezett, ismertté és népszerűvé rendezvény kiváló turistacsalogató eszköz, amivel jelentősen növelhető a turisták száma, ezzel együtt az ágazatban érintett vállalkozások, illetve a szervezésben szerepet vállaló civil szervezetek, valamint az önkormányzat bevételei. Olyan rendezvények megszervezését, illetve olyan rendezvényekbe történő bekapcsolódást célszerű kitűzni, amely különlegességnek számít, és lehetőség szerint helyi vonatkozása is bemutattható, ennek hiányában különösen erős és kiterjedt marketingmunkával kell megtámogatni.

Mosonszolnokon rendezvényszervezésben van tapasztalat. Ezt a helyi tudást, ami akár közösségi tudássá is válhat, célszerű hasznosítani, és a szektorban érintett vállalkozók összefogásával, akár a civil szervezetek bevonásával a kialakítandó rendezvénynaptár szerint ezeket fokozatosan elindítani.

A rendezvények szervezésére vonatkozóan a helyi turizmus-hálózatnak javasoljuk felmérni a rendezvények szervezésére alkalmas tereket, háttér-infrastruktúrát. A rendezvényekkel kapcsolatban a helyi turizmus-hálózatnak optimalizálni javasoljuk a rendezvények számát.

Célcsoport: turisták, potenciális turisták

Kivitelezésben érintett: turizmusban közvetlenül és közvetetten érintett vállalkozások, Tourinform Iroda

Ajánlott időtáv: rendezvény-terv: 2008. május, marketing: 2008-os turista-szezon kezdetétől, rendezvények: 2009.

Finanszírozás: a turizmusban közvetlenül és közvetetten érintett helyi vállalkozók, a helyi turizmus-hálózat, pályázatok

Mutatórendszer, értékelés:

- Települési rendezvények száma évente
- Más települések rendezvényeihez kapcsolódó alkalmak száma
- Rendezvény-kezdeménnyezések, ötletek száma évente
- Résztevők száma évente

2.3 Turizmus infrastruktúra

Leírás: A turizmust szolgáló infrastrukturális beruházások terén elsősorban a kerékpáros-turizmust erősítő kerékpárút-építést, illetve a szálláshely-fejlesztést értjük. Emellett legalább ennyire fontos a megfelelő, a turizmushoz kapcsolódó szolgáltatások kiépítése.

A kerékpáros közlekedésre alkalmas út kiépítése (amelynek a pályázata beadásra került) megteremt az alapját a kerékpáros turisták megfelelő és biztonságos közlekedésének, ezzel is nagyobb vonzerőt jelent a település számára. A kerékpárút esetleges „elterelése” esetére javasoljuk az önkormányzatnak alternatív megoldás kidolgozását, amely az eredeti útvonalon, de költségkímélő módon oldja meg a kerékpáros turisták közlekedését. Ez a megoldás továbbá lehetővé teszi a helyi kerékpáros úthálózat kialakítását, amely összekapcsolható a kidolgozandó turizmus-attrakciók megközelíthetőségével (pl. természetmegfigyelő, horgászturizmus).

A turizmus infrastruktúrájának fejlesztési körébe tartozik a szálláshelyek fejlesztése. Mosonszolnokon jelenleg nincs turista szálláshely. Ennek a helyzetnek a megoldására javasoljuk a helyi potenciális szállásadók egyeztetését a kérdésben, valamint egy esetleges közös megoldás kidolgozását.

A szálláshelyek fejlesztése mindenképpen a piaci lehetőségek alakulását kell, hogy kiszolgálja.

Célcsoport: turisták

Kivitelezésben érintett: önkormányzat, vállalkozások

Ajánlott időtáv: folyamatosan, az önkormányzat, illetve a vállalkozások anyagi lehetőségeinek függvényében

Finanszírozás: pályázatok, önkormányzat

Mutatórendszer, értékelés: Kiépített kerékpárút hossza, km
Szálláshelyek darabszáma árkategória szerint

2.4 Információközlés fejlesztése (információs táblák, kiadványok, kommunikáció)

Leírás: Az információközlés kiemelten fontos terület a turizmus terén, hiszen a turista többnyire először jár az adott területen, nem ismeri pontosan, illetve ha visszajáró vendég, az adott évi fejlődésről akkor sem rendelkezik pontos képpel. Így az információs források megteremtése és azok folyamatos karbantartása különösen fontos feladat.

Településfejlesztési Konceptió és Program Mosonszolnok

Az információs csatornák különböző módjait javasoljuk alkalmazni, beleértve az információs táblákat, a papíralapú megjelenési formákat, az internetes megjelenést, a médiákban való bemutatkozást, hírközlést, a rendezvényeken történő megjelenést, a potenciális vendégek Mosonszolnok közeli megfordulási helyein történő prospektus-elhelyezést.

Az információ áramoltatásának aktív útjait kell keresni, a turistákat Mosonszolnokra kell szervezni, amiben a helyi érdeket ismerő és annak realizálásában szintén érdekelt programszervezők működését javasoljuk beindítani.

Célcsoport: turisták

Kivitelezésben érintett: helyi turizmus-hálózat, önkormányzat

Ajánlott időtáv: prospektusok: 2008 szezonzedet, információs táblák: megtervezés, gyártás előkészítés, legyártás 2009. április, kihelyezés folyamatosan

Finanszírozás: helyi turizmus-hálózat, pályázatok, önkormányzat

Mutatórendszer, értékelés: Turisztikai kiadványok.
Kiállításokon való részvétel
Média-megjelenések száma
Információs táblák száma

2.5 Helyi, illetve külső hálózatépítés

Leírás: A turizmusban érintett vállalkozások a szektor sajátosságai miatt nem tudják és nem is akarják teljes körűen kielégíteni a területre érkezett turisták igényeit. Emiatt a szállást és programot adó vállalkozás egyben hozzájárul a terület egyéb vállalkozóinak az üzletéhez (pl. élelmiszerboltok, éttermek, cukrászda, fagyizó, újságos, stb.). Az üzletmenet-fejlesztés kiegyensúlyozása miatt, valamint a turizmusban érintettek kritikus tömegének megteremtése végett javasoljuk, hogy a turistákkal kapcsolatba kerülő szereplők alakítsanak ki egy helyi turizmus-hálózatot, amely keretei között egyeztetni tudják az igényeket, ajánlatokat, információkat, rendezvényeket, szolgáltatásokat, és egységesen tudnak fellépni a helyi turizmus fejlesztése terén. Tehát ebben a helyi hálózatban azonos és különböző tevékenységet végző vállalkozások is vannak, a turista igényét minden oldalról kiszolgálva. A hálózat első évében javasoljuk a folyamatos kérdőíves felmérést a turisták azon szokásainak feltérképezésére, amely szerint milyen gyakorisággal használják a hálózat egyes tagjainak szolgáltatásait (pl. a helyben elszállásoltak helyben vásárolnak-e élelmiszert). A hálózat alkalmas a Mosonszolnok helyi, turizmusra vonatkozó arculatának kialakítására.

Településfejlesztési Konceptió és Program Mosonszolnok

A település külső arculatának alakításában szerepe lehet, illetve van a nem a turizmusban tevékenykedő, de a településen kívüli partneri körrel rendelkező vállalkozásoknak. Ezek a saját vevői körükben, a termékeik/szolgáltatásaik eladása/szolgáltatása alkalmával, a termékeken, prospektusaikon megjelentetve azt a tényt, hogy Mosonszolnokhoz kötődnek, a település minden téren magas minőségi termékeinek/szolgáltatásainak hírét vihetik. A helyi, turizmusban érintett vállalkozások hálózatának ösztönöznie kell ezeket a vállalkozásokat, hogy tevékenységük során hangsúlyozzák, hogy a megelégedett vevő Mosonszolnokról származó terméket/szolgáltatást kapott.

Célcsoport: helyi vállalkozások, civil szervezetek

Kivitelezésben érintett: a turistákkal kapcsolatba kerülő minden helyi vállalkozó, civil szervezetek, önkormányzat

Ajánlott időtáv: belső hálózat kiépítése: 2009. szeptember

Finanszírozás: közös alap a tagok befizetéséből, pályázatok

Mutatórendszer, értékelés: A hálózat tagjainak száma.
A hálózat közös akcióinak száma.
A hálózat tevékenységének természetes mutatószámai.

3. Gazdaságfejlesztés

3.1 Az önkormányzat saját gazdasági tevékenységének kialakítása

Leírás: bizonyos határok között és bizonyos célrendszerben lehetősége van az önkormányzatnak saját gazdasági tevékenységének kialakítására. Erre azért van szükség a jelen fejlesztési program keretei között, hogy csökkentse az esetleges helyiadó-bevételek elmaradásának hatását.

Az önkormányzat saját gazdasági tevékenységéből származó bevétel megteremtésére nagyon jó lehetőség a megújuló energiaforrások termelésébe való bekapcsolódás. Ez tekinthető egyben a környezetvédelmi megközelítés képviselőjének, terjesztésének is, amelyben szintén aktív szerepet vállal a település önkormányzata, de a jelen gazdasági körülmények között ez a tevékenység elsősorban a település független anyagi biztonságának megteremtésének eszköze.

Az önkormányzatnak van gyakorlata a megújuló energiaforrások hasznosításában, részt vesz egy szélenergia-park kiépítésében.

Emellett további lehetőség egy biogázüzem létrehozása, szennyvíziszap ilyen irányú hasznosítása.

Településfejlesztési Konceptió és Program Mosonszolnok

Célcsoport: az önkormányzat

Ajánlott időtáv: folyamatos

Finanszírozás: az önkormányzat által alapított vállalkozások bevételei, pályázatok

Mutatórendszer, értékelés: Évi jövedelemnövekedés, %.
A helyi adóból származó és a saját bevétel aránya.
A kötelező feladatok éves költsége és a saját bevételek fedezeti aránya.

3.2 Foglalkoztatottság

3.2.1 Helyi munkaalkalmak fejlesztése

Leírás: A helyi munkalehetőségek megteremtése, fejlesztése különösen fontos olyan települések esetén, amelyek hosszú távon szeretnék megtartani lakosságukat, a helyi szolgáltatások színvonalának fenntartását fontosnak tartják, illetve szeretnék fokozni településük vonzerejét. A helyi munkalehetőségek fejlesztése a helyben megtermelt érték növelését is jelenti, így a helyi önkormányzati bevételek is nőnek. A helyi munkalehetőségek különösen fontosak a lakosoknak, hiszen a mai életkörülmények mellett korántsem mindegy, hogy a munkahelyre eljutás mennyi időbe és mekkora költségbe kerül.

A helyi munkaalkalmak fejlesztésének körébe beletartozik a csökkentett (nem megváltozott) munkavállaló képességű célcsoport részére biztosított lehetőség, pl. kismamák, akik 4 órában tudnának dolgozni, de az utazási idő miatt erre pl. Mosonmagyaróváron nincs lehetőségük.

Célcsoport: helyi vállalkozók, helyben dolgozni akaró munkaképes korú lakosság

Kivitelezésben érintett: helyi vállalkozók

Ajánlott időtáv: folyamatos

Finanszírozás: pályázatok, vállalkozók, Munkaügyi Központ

Mutatórendszer, értékelés: Helyi munkaalkalmak számának növekedése

3.2.2 Helyi vállalkozások ösztönzése

Településfejlesztési Konceptió és Program Mosonszolnok

Leírás: A helyi vállalkozások működése biztosítja a helyi foglalkoztatást. Ennek erősítése feltételezi a helyi vállalkozások működését fenntartó ösztönzést. A bonyolult állami támogatási rendszer szerint, valamint az önkormányzat anyagi forrásainak korlátozottsága miatt a fenntartásban való segítség a működésnek a támogatása, vagyis a helyi vállalkozók preferálása az önkormányzati kiadások terén, illetve egyes feladatok helyi vállalkozókkal történő kivitelezése. Amilyen téren ez jelenleg is gyakorlat, ennek a fenntartása.

Célcsoport: helyi vállalkozások

Kivitelezésben érintett: önkormányzat

Ajánlott időtáv: folyamatos

Finanszírozás: önkormányzat

Mutatórendszer, értékelés: Helyi vállalkozást ösztönző akciók évente.

3.3 A vállalkozási környezet fejlesztése

3.3.1 A vállalkozások indításának, működtetésének segítése

Leírás: A vállalkozások terhei mindenhol és minden ágazatban folyamatosan nőnek. Ez különösen sújtja a mikro- és a kisvállalkozásokat. Az egyik legnagyobb teher megfelelő munkahely kialakítása, illetve fenntartása, mind az induló, mind a működtetett vállalkozások esetében. A kezdeti, illetve a működtetés alatt felmerülő költségek csökkentése, optimalizálása végett javasoljuk egy inkubátorház kialakítását, ahol a kisebb méretű vállalkozások megfelelő infrastrukturális körülmények között, fajlagosan alacsonyabb költséggel tudják tevékenységüket megkezdeni, illetve folytatni.

Az inkubátorházban működtethető vállalkozói információs pont.

Célcsoport: mosonszolnoki vállalkozók, leendő vállalkozók

Kivitelezésben érintett: önkormányzat

Ajánlott időtáv: 2010. december

Finanszírozás: önkormányzat, pályázatok, Takarékszövetkezet

Mutatórendszer, értékelés: Kialakított munkahelyek száma
Kialakított irodák/műhelyek száma
Betelepült vállalkozások száma
A betelepült vállalkozások által teremtett/fenntartott munkahelyek száma

3.3.2 Vállalkozói információs bázis kialakítása

Leírás: A kisvállalkozók, akik Mosonszolnokon a helyi vállalkozók körét adják, a saját szakmájuk kérdéseivel kapcsolatban többnyire megfelelő információval rendelkeznek, de az általános vállalkozói környezet kihasználható tényezőire vonatkozóan általában kevesebb ismertük van. Ennek az információ-szegmensnek a kihasználása érdekében javasoljuk egy vállalkozói információs központ kialakítását, ahol lehetőség van a tágabb környezetről való informálódásra. Ezt a bázist a helyi vállalkozók által kialakított csoport működtetné, bevonva a létező e-Magyarország pontot, illetve a Takarékszövetkezetet.

Célcsoport: mosonszolnoki vállalkozók

Kivitelezésben érintett: a vállalkozók csoportja, Takarékszövetkezet

Ajánlott időtáv: 2008. december

Finanszírozás: helyi vállalkozók, pályázatok, Takarékszövetkezet

Mutatórendszer, értékelés: A vállalkozói csoport létszáma.
Az információs bázis igénybevettsége, alkalom évente.
Az információs bázis szolgáltatása miatti üzletmenet-javulás.

3.4 Mezőgazdaság, erdészet

3.4.1 Mezőgazdaság, erdészeti fejlesztések

Leírás: A mezőgazdaság tőkeigényes ágazat, akár konkrétan a termelést, akár a kapcsolódó területeket tekintjük. A mezőgazdasági fejlesztések esetében elsősorban az okszerű gépesítés-fejlesztés a cél, tekintettel a növénytermesztés szerkezetére, és a lehetséges szerkezetváltás akadályaira, de ebbe a körbe tartozik a mezőgazdasági termeléssel kapcsolatos infrastruktúra-fejlesztés, öntözés, mezőgazdasági és erdészeti utak további fejlesztése.

Településfejlesztési Konceptió és Program Mosonszolnok

A mezőgazdaság és az erdészet fejlesztési körébe tartozik az egyes környezetkímélő gazdálkodási módok megvalósítása, amelyek esetében a kompenzációt többnyire állami támogatás finanszírozza (pl. Nemzeti Vidékfejlesztési Terv, illetve 2009-től az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program). A növénytermesztés viszonyait tekintve fontosnak tartjuk a mezővédő fásításokat.

Az állattartás fejlesztése terén a mezőgazdasági központi irányítás állattartó-programja szerint javasoljuk az állattenyésztés fejlesztését, illetve Mosonszolnok erős Natura 2000 érintettsége miatt a gazdálkodók ismereteinek fejlesztését.

Célcsoport: mezőgazdasági és erdészeti vállalkozások

Ajánlott időtáv: folyamatos

Finanszírozás: vállalkozói befektetés, támogatások, pályázatok

Mutatórendszer, értékelés: Az értékelést a mezőgazdasági termelők 3.3.2 pont szerinti hálózata végzi, a környezetvédelmi programokra vonatkozóan tájékoztatja a természetvédelemben közvetlenül érintett civil szervezetet, illetve az önkormányzatot.

Beszerzett új gépek száma.

Az egyes gépfajták területegységre eső kapacitásváltozása évente.

Környezetvédelmi programokban szereplő területnagyság évente.

Az infrastruktúra-felújítás természetes mutatói.

Az információ-átadásban részt vevő gazdálkodók aránya.

3.4.2 Hálózatépítés a mezőgazdasági termékek termelőivel, felvásárlóival, feldolgozóival

Leírás: A Mosonszolnokon termesztett termények elhelyezésével jelenleg nincs probléma, a felvásárlás megoldott. A termelők jövedelmi helyzetének hosszú távú stabilizálása, valamint az új helyzetekhez történő alkalmazkodás érdekében célszerűnek tartjuk a jelenlegi felvásárlókkal történő olyan jellegű kapcsolat kialakítását, (amelyik meghaladja a jelenlegi, az országos viszonylatokhoz képest kedvező kapcsolatrendszer), amely során közösen tudnak az esetleges új piaci helyzetekhez alkalmazkodni, illetve a jelenlegi igényeket pontosabban kielégíteni. A hálózat az a találkozási lehetőség, ahol mindegyik fél a rendelkezésére álló információt meg tudja osztani a többi érintettel, ezáltal az egyébként ellentétes érdekű szereplők az eltérő tevékenységeiket összehangoltan végzik, kihasználva az információ-áramoltatás előnyeit.

Településfejlesztési Konceptió és Program Mosonszolnok

A hálózat a hasonló tevékenységet végzők számára a folyamatosan felmerülő kérdések megválaszolásában is segít, illetve technológiai, illetve a termeléssel kapcsolatos további kérdések megválaszolását is segíti.

Célcsoport: mezőgazdasági termelők, a terület terményeinek felvásárlói, feldolgozói

Kivitelezésben érintett: a helyi mezőgazdasági termelők csoportja

Ajánlott időtáv: folyamatos

Finanszírozás: a hálózat tagjainak befizetése, külső források

Mutatórendszer, értékelés: Az együttműködésbe bevont partnerek száma.
Találkozók száma, évente.

3.4.3 Helyi mezőgazdasági termékfeldolgozás fejlesztése

Leírás: A mezőgazdasági termékek hozzáadott-érték tartalma a feldolgozottsági fok növekedésével emelkedik, emiatt, ahol arra lehetőség van, célszerű az alapanyagokat feldolgozott formában értékesíteni.

Célcsoport: mezőgazdasági vállalkozások, mezőgazdasággal részmunkaidőben foglalkozó vállalkozások, a helyi turizmust élelmiszerrel kiszolgáló termelők

Ajánlott időtáv: folyamatos

Finanszírozás: vállalkozói befektetés, pályázatok

Mutatórendszer, értékelés: Feldolgozott állapotban értékesített termékfajták száma.
Feldolgozói kapacitás növekedése évente.
A jövedelemnövekedés %-os mértéke, évente.

3. Lehetséges külső pénzügyi források a projektek megvalósítása során

1. Vissza nem térítendő támogatás;
2. Visszatérítendő támogatás;
3. Banki kölcsön;
4. Hitelgarancia;
5. Faktorálás.

1. Vissza nem térítendő támogatások

A vissza nem térítendő támogatások két csoportra oszthatóak, teljes mértékben nemzeti finanszírozásúak, illetve társfinanszírozásúak, amelyek esetében a magyar forrást kiegészíti Európai Unió forrás.

1.1 Társfinanszírozású források

Ezen források tekintetében a legfontosabb dokumentumok az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP), illetve az Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT).

A gazdasági életet, a gazdasági versenyt befolyásoló támogatások jellemzően Európai Unió társfinanszírozással kerülnek meghirdetésre. Ezek egyik legfontosabb ismérve, hogy a társfinanszírozás természete miatt csak akkor állnak rendelkezésre ezek a források, amennyiben a tagállam, esetünkben Magyarország biztosítja a források „nemzeti” részét. Ez pl. az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program esetében a teljes program-forrás mintegy 22,5 százalék. Ennek biztosítása mindenkor központi költségvetési kérdés. Tapasztalataink alapján az egyes pályázatok esetében megítélt támogatási forráshoz a pályázó hozzájut, végeredményben megkapja a pénzt, de jelentős időcsúszással. Ezért a projektek pénzügyi tervezésében javasoljuk későbbi kifizetéssel számolni.

A támogatási források, mivel jelentős Európai Unió forrást tartalmaznak, az EU előírásai alapján, fejlesztési programok alapján kerülhetnek meghirdetésre. A programoknak időben alkalmazkodniuk kell az EU tervezési/költségvetési időszakához. Ez jelen esetben a 2007-2013-as időszak. Ez azt jelenti, hogy a fejlesztési programokban foglalt fejlesztési célok, eszközök és feltételrendszerek erre a 7 évre többé-kevésbé állandóak, azokat módosítani csak hosszú Bizottsági eljárás alapján lehet. A valós probléma ezzel a körülménnyel az, hogy a programok olyan tág keretfeltételeket szabnak meg, amelyek között a megvalósítás során jelentős bizonytalanságot jelentő tényezők és mozgásteretek adhatóak meg pl. jogosultsági feltételként. Ezért a 7 éves program által biztosított biztonság, tervezhetőség magyar körülmények között nem áll fenn (pl. a vidékfejlesztési

Településfejlesztési Konceptió és Program Mosonszolnok

programból nem lehet tudni, hogy melyik jogcímet mikor nyitják meg). Az Új Magyarország Fejlesztési Terv ebből a szempontból kevesebb bizonytalanságot hordoz, mivel ennek intézkedéseire vonatkozóan kétéves akcióprogramokat hirdetnek meg, így a következő két évre

Ezen támogatások további fontos tulajdonsága az utófinanszírozás. Ez azt jelenti, hogy a pályázónak, a beruházónak a beruházás költségeit előre ki kell fizetnie, a kifizetési kérelmek benyújtásakor a kifizetést bizonylatokkal alá kell támasztania, és a támogatási összeg csak utólag hívható le. Ezen a tényen nem változtat a részki fizetések lehetősége sem, vagyis az egyes beruházások részekre bonthatóak, és részki fizetések kérhetőek, de azok mindenképpen pénzügyileg teljesített, kifizetett számlák alapján tehetőek meg.

Az egyes programok intézményrendszerének szerkezete megegyezik, habár konkrétan más-más intézmények az irányító és lebonyolító egységek. Az intézmények operatív szintjeivel tapasztalataink jók, a pályázatok kezelői, az ügyintézői szint a számukra központilag biztosított lehetőségeik határáig rugalmasak, segítőkészek. A pályázatok eljárási késései alapvetően nem a számukra felróható hibák miatt következnek be.

A társfinanszírozású források támogatásintenzitása széles skálán mozog, céltól, és támogatott tevékenységtől függően. Az ÚMVP-ben 25-100 százalékig terjed a támogatásintenzitás, míg az ÚMFT-ben többnyire 30-50százalék között mozog. Egyes jogcímek esetében a kiíró megadja a minimális, illetve maximális projekt-méretet, amely összegek támogatáspolitikai szempontból indoklásra kerülnek.

A beruházási pályázatok esetében fontos tényező, hogy összeghatártól, illetve támogatásintenzitástól függően a beruházás kivitelezése közbeszerzés-kötelezett lehet, az egyébként a beruházásaik kivitelezése esetében közbeszerzésre nem kötelezett szereplők esetében is. Ezek alatt a vállalkozásokat kell érteni. Ez a kötelezettség számukra az 50 százalék fölötti támogatásintenzitásnál következik be, az alábbi összeghatárok esetében:

Közösségi eljárásrend értékhatárai:

Beszerezés tárgya és összege

Árubeszerzés \geq nettó 53.012.225,- Ft (206.000,- euró)

Építési beruházás és építési koncesszió \geq nettó 1.325.305.627,- Ft (5.150.000,- euró)

Szolgáltatás megrendelése \geq nettó 53.012.225,- Ft (206.000,- euró)

Nemzeti eljárásrend értékhatárai:

Beszerezés tárgya és összege

Árubeszerzés nettó 30.000.000,- Ft — 53.012.224,- Ft

Építési beruházás nettó 90.000.000,- Ft — 1.325.305.626,- Ft

Településfejlesztési Koncepció és Program Mosonszolnok

Építési koncesszió nettó 100.000.000,- Ft — 1.325.305.626,- Ft
Szolgáltatás megrendelése és szolgáltatási koncesszió nettó 25.000.000,- Ft —
53.012.224,- Ft

Egyszerű eljárásrend értékhatárai:

Beszerezés tárgya és összege

Árubeszerezés nettó 8.000.000,- Ft — 29.999.999,- Ft

Építési beruházás nettó 15.000.000,- Ft — 89.999.999,- Ft

Szolgáltatás megrendelése és szolgáltatási koncesszió nettó 8.000.000,- Ft —
24.999.999,- Ft

1.2 Nemzeti finanszírozású források

Ezek a típusú külső, vissza nem térítendő források elsősorban nem gazdasági tevékenységhez kapcsolódnak, hanem többnyire non-profit szervezetek programszervezéséhez, illetve működéséhez. Mivel ez jelentős közosságformáló erő, nagy jelentőséget tulajdonítunk ezeknek az összegszerűen kisebb, de jelentőségében nagy támogatásoknak.

Ezen jogcímek nem fejlesztési programokon keresztül kerülnek kialakításra, így nincs előre, több évre meghatározott keretrendszere. A több éves gyakorlat, amióta ezek a jogcímek évről évre meghirdetésre kerülnek, kialakította azt a gyakorlati megvalósítási módot, amelyet stabilabbnak tartunk az előző alfejezet program-alapon meghirdetett jogcímeihez képest is!

A jogcím-paletta viszonylag széles, támogatóként a megyei önkormányzattól kezdve a nemzeti civil alapprogramig, tehát az országos meghirdetésű jogcímekig terjed.

Tapasztalataink szerint a jól összeállított, a kiírásoknak mindenben megfelelő, dokumentációval jól alátámasztott pályázatok nyernek, a szükséges pontszámot megkapják, legfeljebb forráshiány miatt kerülnek elutasításra.

A nemzeti finanszírozású jogcímek támogatásintenzitásai is változóak. Jellemükből adódóan non-profit tevékenységet támogatnak, ezért többnyire magas a támogatás százalék-a.

2. Visszatérítendő támogatások

A visszatérítendő támogatások lényegében kamat nélküli vagy a banki kamatszinttől jelentősen elmaradó kamatú kölcsönök. Jelenleg a Jeremie és a Jasmine típusú támogatás tartozik ebbe a körbe, amelyek Új Magyarország Fejlesztési Terv keretei között kerültek meghirdetésre, 6,5 százalékos kamattal. Ezek a jogcímek a korábbi mikrohitel programok folytatásaként a mikro, kis- és középvállalkozások indításának, illetve beruházásainak finanszírozását segítik.

3. Banki kölcsön

A fejlesztési program véglegesítése idejében Magyarországon erősen jelentkezik a pénzügyi/gazdasági világválság hatása. A hitelezés, a hitelhez jutás egyre nehezebb, amennyiben a vállalkozás nem áll szoros, erősen bizalmi kapcsolatban a bankjával. A kamatok ebben az esetben is magasak, a jegybanki alapkamat 11,5 százalék. Pénzügyi szakértők szerint a jelenlegi gazdasági környezetben a 15-16százalék-os kamatterhet nem lehet kigazdálkodni. Ehhez a kérdéskörhöz az is hozzátartozik, hogy Magyarországon a kamatszint mintegy 8 százalékponttal magasabb, mint az európai országok többségében, illetve az MNB, az európai gyakorlattól eltérően, nem csökkentett, hanem emelt kamatszintet. Ezzel a hitelt tovább drágította, amely a vállalkozások számára negatív tényező. Nem várható, hogy az elkövetkező 2-3 évben a jelenleginél könnyebben lehet banki kölcsönhöz jutni. A vállalkozói szféra a bankok tevékenysége szempontjából a legalacsonyabban jövedelmező üzletág, így legelőször ezt a területet vizsgálják felül, szigorítanak a finanszírozási feltételrendszeren, illetve, a bankok helyzetének javulásakor, ez a terület az utolsó, ahova a náluk termelődő pénzből finanszírozásra fordítanak.

4. Hitelgarancia

A hitelgarancia a fejlesztéseket tervezők külső finanszírozási lehetőségeinek bővítéséhez járul hozzá. Mint minden visszatérítendő külső forrás, ez is pénzbe kerül, vagyis a beruházónak hitelgarancia-díjjal kell számolnia, viszont ezek a hitelgarancia-termékek támogatási háttérrel kerülnek meghirdetésre, ezért a banki hitelgarancia-díjnál jelentősen alacsonyabbak a díjai.

Az alábbiakban a Magyar Vállalkozásfinanszírozási Zrt. által nyújtott hitelgarancia alapvető feltételrendszerét mutatjuk be.

A Portfóliogarancia Program keretében - MV Zrt. kezességével biztosított hitelportfólióban – folyósítható hitelek főbb feltételei (a részletes feltételek a közvetítői szerződésekben kerülnek rögzítésre):

- Újonnan kötött és nem átutemezt hitelek

Településfejlesztési Konceptió és Program Mosonmagyaróvár

- **Hítelfelvevők köre:** mikro-, kis- és középvállalkozások (az állami támogatásokra vonatkozó ágazati megkötésekkel)
- **Hitelösszeg:** maximum 100 millió Ft
- **Hitelcél:** beruházás, szolgáltatásvásárlás, forgóeszköz finanszírozás
- **Futamidő:** max. 10 év
- **Saját erő:** nincs meghatározva (a hitelnyújtó elvárásai szerint)
- **Kamat:** nincs meghatározva (a hitelnyújtó elvárásai szerint)
- **Türelmi idő:** max. 2 év beruházási hitel, max. 2 hónap forgóeszköz hitel esetén.

5. Faktorálás

Európai Unió és nemzeti forrású támogatások megelőlegezése. Gyakorlatilag díj ellenében az elnyert támogatásokhoz való azonnali hozzájutást teszi lehetővé.